

Huomioita budjettiriihestä syksyllä 2024

4.9.2024

Kuntaliiton hallituksen työvaliokunta

@MinnaPunakallio

Hallitus leikkaa amiksilta, laittaa paukkuja poliisiin – tässä ovat tärkeimmät rahapäätökset

Kulttuurista leikataan, mutta vähemmän kuin Purra esitti – teatterit, museot ja orkesterit maksumiehiksi

Alijäämä pienenee ensi vuonna vain 0,5 miljardilla, vaikka velkaa otetaan yli 12 miljardia – näin Purra perusteli

Budjetti | Näin verot kiristyvät ensi vuonna – Laskuri näyttää vaikutukset kukkarossasi

Erityisesti veronkorotukset iskevät makeisiin ja tupakkaan. Monien tuotteiden arvonlisäveroä korotetaan ja kotitalousvähennystä supistetaan.

Näin hallitus on leikannut ja leikkaa vielä lisää – katso tästä puhutuimmat kohteet

Valtion talousarvioehdotus vuodelle 2025: alijäämä kasvaa edelleen

- Suomen talous on toipumassa taantumasta, mutta valtion talous heikentyy kevään kehysriihestä
- Kuntien ja hyvinvointialueiden ennuste myös alijäämäinen
- Hallituksen säästötoimet yltävät 2,5 mrd. euron tasoon v. 2025
- Tavoite: Koko julkisen talouden alijäämä alle 3,5 % suhteessa bruttokansantuotteeseen v. 2025

Valtion budjettitalous	2024	2025 kehysriihi	2025 Budjettiriihi
Tulot, pl. nettolainanotto	75,3	76,9	76,6
Menot	88,0	87,6	88,8
Budjetin tasapaino	-12,7	-10,7	-12,2
Valtionvelka, % BKT:sta	60	61½	

**Hallitus arvioi kevään
2025 puoliväliriihessä
talous- ja
finanssipolitiikan
tavoitteiden
toteutumista ja
tekee tarvittaessa
päätöksiä uusista
toimista.**

**Kuntalinjaukset 2025
muuttuivat budjettiriihessä
vain hieman:
lisäleikkaus ammatilliseen koulutukseen**

Valtion keskeisimmät kuntalinjaukset vuonna 2025

- Kuntien valtionosuuksiin kohdistuu sote-uudistuksesta johtuen pysyvä vähennys (501 milj. €), jonka vaikutusta lievennetään 277 miljoonalla eurolla.

Black Friday -menetyksen kompensointi

- Yhden %-yksikön indeksijarru
- Kuntien norminpurku
- Kuntien kotoutumiskorvaukset
- Ammatillinen koulutus
- OKM:n valtionavustukset

Leikkauksia kuntien valtionrahoitukseen

TE-uudistus ja kotoutumislain uudistus liikkeelle

- TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille **uutena tehtävänä**. Kuntien valtionosuuteen osoitetaan +607 milj. euroa (palvelut) ja +216 milj. euroa (työttömyysturvan laajennus). Raha yleiskatteellista.
- Uudistuksen rahoitus ei ole täysimääräinen.

Kuntaverojen efektiivisyys lisääntyy

- Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys poistuu, mutta verotulomenetyksen kompensatiot pienenevät vastaavasti (lisää tuloveroa, pienentää kuntien valtionosuuksia 329 milj. euroa)
- Yhteisvaikutus neutraali

Ministeriö: Valtion toimet vahvistavat kuntataloutta 270 milj. eurolla v. 2025.

Kuntaliitto: Laskelma ei sisällä kaikkia budjetin rahavirtoja, esim. sote-siirtolaskelmien tarkentumisesta aiheutuvia takaisinperintöjä. Laajeneviin tehtäviin ei osoiteta täysimääräistä rahoitusta.

Ensi vuonna on useita kuntia, joiden tehtävät ja kustannukset lisääntyvät, mutta valtionrahoitus supistuu.

Nostoja riiehestä

Norminpurkua on vauhditettava kuluvalle hallituskaudella

Norminpurusta ei esitetty budjettiriihessä tarkennettuja listoja

”Siltä osin kuin tehtävien ja velvoitteiden karsiminen ei yltänyt hallituksen keväällä linjaamaan 100 milj. euron säästötavoitteeseen, peruspalvelujen valtionosuuteen tehdään lisäksi 22,7 miljoonan euron vähennys. Norminpurkutyö jatkuu kuntien liikkumatilan lisäämiseksi hallitusohjelman ja kehysriihen päätösten mukaisesti.”

**-22,7
milj. euroa**

Ammatillisen koulutuksen rahoitusta vähennetään 120 milj. eurolla v. 2025

- Säästöä ei tehdä nuorten ammatilliseen perustutkintokoulutukseen. Tärkeää, mutta miten?
- Osa säästöstä kuittaantuu indeksikorotuksen myötä. Kuntien rahoitus supistuu noin 10 €/asukas.
- Lisäksi ammatillisen koulutuksen määrärahaa vähentävät määräaikaisten lisäysten ja kokeilun päättymisen 21,5 milj. eurolla sekä näennäinen normien keventäminen ja strategiarahoituksen leikkaaminen.
- Leikkaus juuri TE-palvelu-uudistuksen kynnyksellä heikentää mahdollisuuksia työllisyyttä ja osaavan työvoiman saatavuutta parantavaan jatkuvaan oppimiseen.

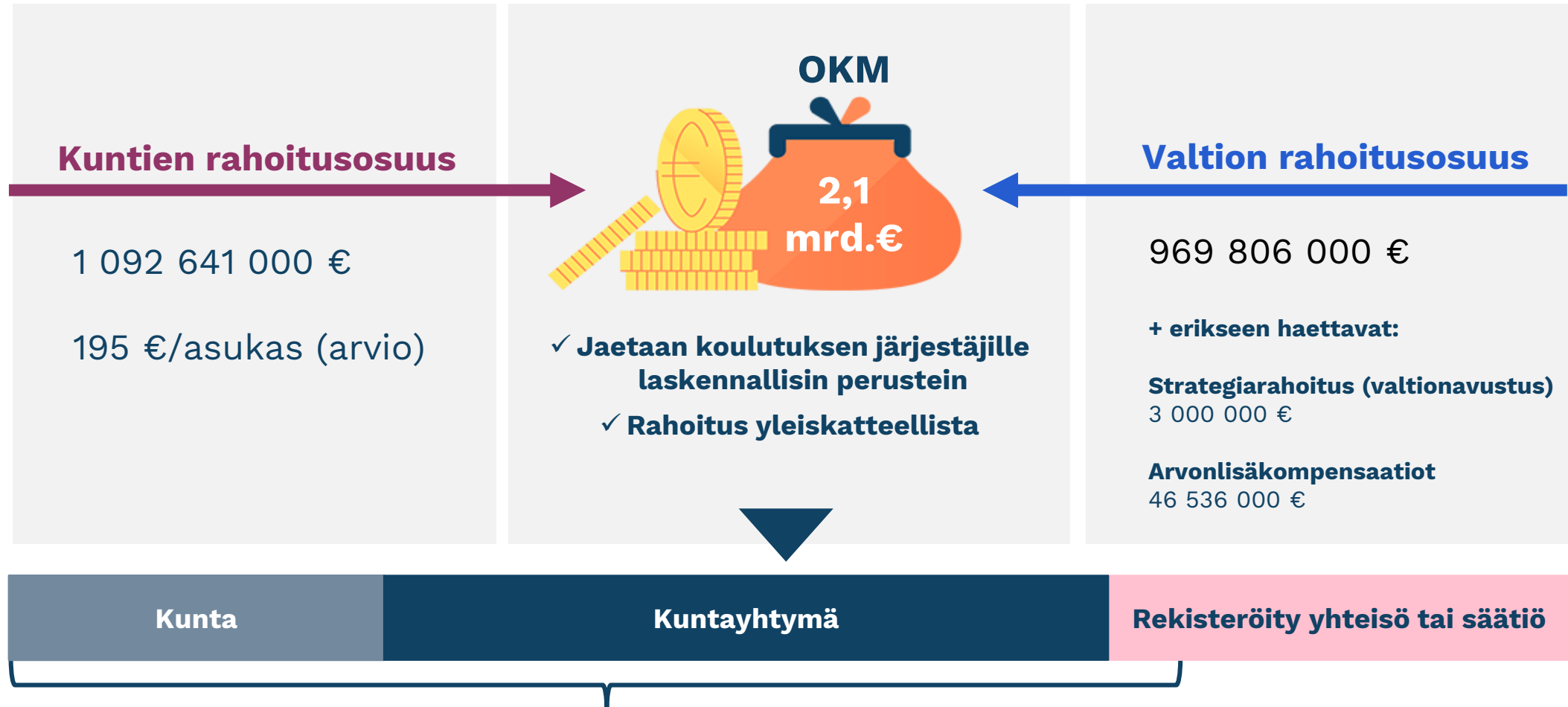
**Leikkaus
osuu
pahaan
ajankohtaan**

Pilotointi- ja kehittämishanke:
Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus
+10 milj. euroa

Pari taustakalvoa

Ammatillisen koulutuksen rahoitus 2025

(tietojen 3.9.2024)

Kunnat-, kuntayhtymät ja kuntaomisteiset osakeyhtiöt noin 80 %

Ammatillinen koulutus ehdotus valtion talousarvioksi vuodelle 2025 (3.9.2025)

	Valtio	Kunnat
100 milj.€:n säästö , josta kuntien rahoitusosuuteen 57,4 milj.€ ja valtion rahoitusosuuteen 42,6 milj.€ (kehysriihipäätös ja lausunnolla oleva HE-luonnos)	-42,6 milj.€	-57,4 milj.€ (10 €/asukas)
Lisäsäästö rihipäätös 3.9.2024 20 milj.€	-20 milj.€	
Henkilökohtaisen kehittämissuunnitelman (HOKS) keventäminen osana kuntien norminpurkuohjelmaa, vaikutus valtion rahoitusosuuteen -3,5 milj. € (lausunnolla olevan HE-luonnos), <i>ei näy OKM:n ja VM:n talousarvioehdotuksista</i>	-3,5 milj.€	
Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmasta luopuminen osana kuntien norminpurkuohjelmaa, vaikutus valtion rahoitusosuuteen -0,54 milj.€ (lausunnolla oleva HE-luonnos), <i>ei näy OKM:n ja VM:n talousarvioehdotuksista</i>	-0,54 milj.€	
Korvaavat säästöt, maksuttoman oppimateriaalin rajauksesta luopuminen ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksen vähentäminen, vaikutus valtionrahoitusosuuteen -4 milj.€ VM TAE	-4 milj.€	
Määräaikaisen lisäyksen päättymisen, opiskelijavuosien lisääminen lähihoitajakoulutukseen - 16,5 milj.€	- 16,5 milj.€	
Oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen uudistamisen kokeilun päättymisen - 5 milj.€	- 5 milj.€	
Oppimisen tuen vahvistaminen HO 2023 + 10 milj.€	10 milj. €	

Kulttuurin avustusleikkaukset lähes puolittuivat VM:n esityksestä, mutta lisäleikkauspaineet pysyvät

- Kulttuurin 30 miljoonan euron säästötavoite pieneni 17 miljoonaan euroon.
- Rahoitusleikkauksia teattereille, museoille, orkestereille, liikuntapaikkarakentamiselle ja nuorisotyölle
- Avustuksia ollaan leikkaamassa lisää jälleen 2026, joten toimintojen järjestäjän näkyminen tulevaan heikko

Kuntien laskennallisia kotoutumis- korvauksia leikataan 58 milj. eurolla 2025

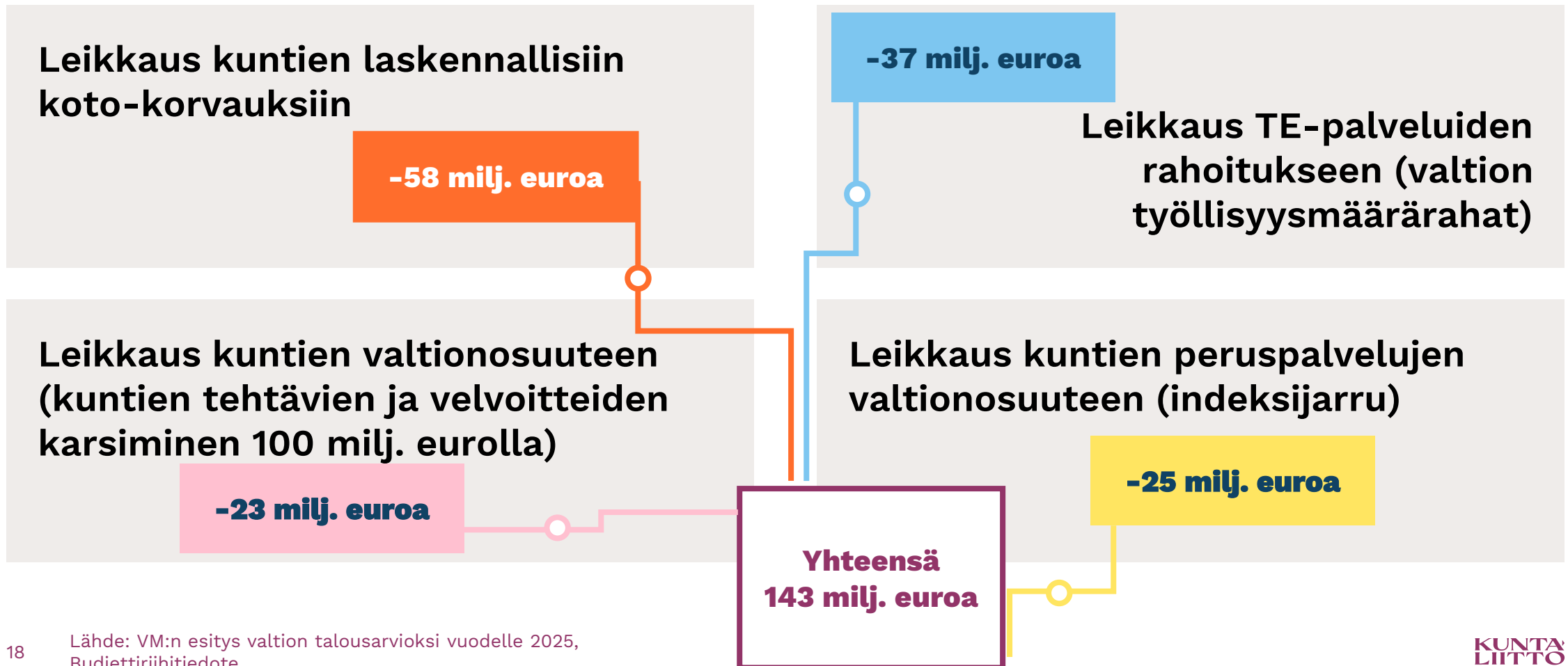
Säästö osa monimutkaista kokonaisuutta, jossa

- toteutetaan norminpurkua kotouttamisen edistämisen tehtävissä ja
- **”Kuntien kannustimia työllisyyttä edistäviin kotouttamistoimiin”** lisätään laskemalla toimeentulotukimenojen korvaustasoa vuodesta 2025 alkaen, lyhentämällä toimeentulotuen kuntien rahoitusosuuden perintää nykyisestä kahdesta vuodesta selvästi ja lyhentämällä kuntien saaman korvauksen kestoja nykyisestä kolmesta vuodesta kehysriihessä sovitulla tavalla.

Perusväylänpitoon satsataan, lisärahoitusta investointiohjelmaan

- Hallitusohjelman investointiohjelma kasvoi useilla liikennehankkeilla, jotka rahoitetaan omaisuustuloilla ja tuloutuksilla valtion asuntorahastosta
 - Kasvattaa kuitenkin EU:n tarkkailemaa valtion alijäämää
- Perusväylänpitoon satsataan, mutta budjettirahoitteinen väylien infrarahoitus tippuu todella alhaisella tasolle. Riski nopeille, uusille tarpeille (esim. liittymät, kun houkutellaan vihreän siirtymän investointeja)

Kuntien rahoitusleikkaus nousee vähintäänkin 143 milj. euroon vuonna 2025: leikkaukset, jotka toistaiseksi ilman velvoitteiden vähentämistä

Kiitos!

Minna Punakallio
Puh. 09 771 2095, 040 – 751 5175
minna.punakallio@kuntaliitto.fi
@MinnaPunakallio

